

15.06.2023

Pedagogstudentenes innspill til videre arbeid med Profesjonsmeldingen

Pedagogstudentene takker for muligheten til å komme med innspill til arbeidet med profesjonsmeldingen. Vi merker oss at profesjonsmeldingen kommer på et heldig og sammenfallende tidspunkt med blant annet revidering av rammeplanene til lærerutdanningene og utsynsmeldingen samt oppmerksomheten knyttet til synkende rekruttering til lærerutdanningene. Vi oppfordrer til å fortsette med en helhetlig tilnærming til arbeidet med å løfte våre lærerutdanninger. Våre innspill vil naturligvis i hovedsak handle om lærerutdanningene, men håper og tror at våre perspektiver omkring lærerutdanningene vil være nyttige og relevante utenfor lærerutdanningene og kan brukes i det generelle arbeidet med å løfte profesjonsutdanningene.

Generelt

1. I teksten over har vi trekt opp ein del utfordringar for profesjonsutdanningane. Er de samde i at dette er sentrale utfordringar? Kva vil de eventuelt trekkje fram for å supplere eller korrigere dette utfordringsbiletet?

Pedagogstudentene stiller seg bak utfordringsbiletet som er skissert. Lærerutdanningene er komplekse utdanninger som krever at de som jobber på institusjonene skal ha god kompetanse både på egne fag og pedagogikk, i tillegg til at man må sikres kjennskap til, og erfaring fra, klasserom eller barnehager, samt at det forventes at man skal ha forskningstilbud knyttet til utdanningene sine. Kompleksiteten skaper naturligvis utfordringer, men vi mener dette er essensielt for å ha gode profesjonsutdanninger, og for å utdanne gode lærere for framtiden.

Pedagogstudentene vil også understreke viktigheten av profesjonskompetanse og yrkesnærhet i utdanningene. Dette krever at man har ansatte ved utdanningsinstitusjonene som har relevant og oppdatert erfaring fra praksisfeltet og fra yrkeslivet, at utdanningsinstitusjonene har ressurser og er i stand til å integrere erfaringsbasert læring og disiplinlig læring. For lærerutdanningene er det i dag også viktig å poengtere at utdanningsprogrammene har over lengre tid vært underfinansiert grunnet kostnader til praksis som ikke blir tilstrekkelig dekket. Dette fører til at vi ser en stor variasjon i kvaliteten i praksis som studenter opplever, som igjen fører til at lærerutdanningene ofte oppleves som alt for fragmenterte grunnet for lite sammenknytting av den teoretiske læringen og den erfaringsbaserte læringen.

Vi mener at det viktigste man kan gjøre for å løfte lærerutdanningene er å sikre en finansiering av lærerutdanningene hvor det øremerkes midler til gjennomføring av mer og bedre praksis. Disse midlene bør komme i tillegg til den nåværende finansieringen, slik at

det ikke går ut over det faglige tilbudet ved lærerutdanningene. Det er gjennom praksis og erfaringsbasert læring at vi som studenter utvikler oss til å bli lærere som er i stand til å mestre den komplekse hverdagen lærere opplever i dagens skoler og barnehager. Det stilles flere krav til lærere i dagens utdanningssystem, og det følger også et større ansvar enn hva det gjorde tidligere. For at lærere skal være i stand til å møte disse utfordringene så krever det at lærerutdanningene styrkes gjennom finansiering og en sterkere integrering av praksis i studieløpet.

Dette er også helt sentralt for profesjonsutdanninger. Gjennom profesjonsutdanningene skal vi legge til rette for gode profesjonsutøvere, som er i stand til å bruke den teoretiske og erfaringsbaserte kunnskapen man har opparbeidet seg gjennom studiet for å tilrettelegge for gode velferdstilbud.

Derfor ønsker vi også trekke fram at i dagens lærerutdanninger er det et behov for et styrket samarbeid mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjonene. Dette blir særlig viktig når en ser den raske utviklingen som har skjedd i praksisfeltet, og den nye kunnskapen man har opparbeidet seg i utdanningsfagfeltet og som utdanningsinstitusjonene skal lære bort. Som lærerstudent er man nødt til å lære seg å bruke den teoretiske og disiplinfaglige kompetansen man har opparbeidet seg gjennom studiet i læringssituasjoner når man skal begynne å jobbe. Derfor er den erfaringsbaserte kunnskapen så viktig.

Det vil være viktig å sikre at den erfaringsbaserte kompetansen sikres gjennom studieløpet. Vi mener det er viktig at det stilles konkrete krav til innhold i lærerutdanningene knyttet til rammeplanene. Vi er bekymret for at det vil være negativt for profesjonstilknyttingen om i rammeplanene kun stiller overordnede krav, og ikke konkretiserer det profesjonsfaglige innholdet. Om det blir for stor grad av lokal bestemmelse av hva som sikrer god profesjonsfaglig kompetanse frykter vi at det vil bli enda større lokale forskjeller i praksisfeltet og på institusjonene. Utfordringene med profesjonsfaglige elementer som praksis er at de er ressurskrevende, og som tidligere nevnt mangler man allerede ressurser for å sikre tilstrekkelig og god praksis i dagens lærerutdanninger. Om det ikke sikres konkrete krav til praksisinnhold, mengde og mål så mener vi at dette vil gå ut over profesjonsfaglige elementer i lærerutdanningene da økonomien til utdanningsinstitusjoner er stramme. Dette fører allerede i dag til at man prioriterer svært ulikt, og at mange høyskoler og universiteter kutter kostnader på måter som medfører redusert kvalitet i praksis. Dette bidrar igjen til den utviklingen vi ser i rekruttering til lærerutdanningene, og videre til læreryrket. Vi mener også at lærerutdanninger som ikke har tilstrekkelig med ressurser kan føre til at overgangen fra student til nyutdannet kan oppleves som voldsom, noe som igjen kan medvirke til større frafall av nyutdannede lærere.

Det er i vår mening viktig å sikre at man i et ønske om å skape fleksibilitet og ulike former for studietilbud ikke firer på kravene om innhold. Vi støtter intensjonen om å gjøre det mulig å tilby gode utdanninger over hele landet, men det er likevel viktig at det sikres kvalitet i samtlige studietilbud.

En annen utfordring vi ønsker å trekke fram er at lærerstudenter må sikres erfaringsbasert kompetanse i alle sine undervisningsfag gjennom tilstrekkelig praksis i fagene. Her er det viktig at man satser på et studie som integrerer teori og erfaring til for å sikre at man får kompetente og trygge lærere. Det er derfor essensielt å unngå silotenkning i utdanningene, hvor vi i dag ser at det gjerne oppstår ulike siloer av de som jobber mer med den disiplin faglige utdanningen, og de som tilrettelegger for pedagogisk og/eller praksisbasert utdanning innad i studieprogrammet. Disse må jobbe godt sammen, og det må sikres en helhetlig tilnærming til lærerstudentenes mulighet for å opparbeide seg både teoretisk og erfaringsbasert kompetanse.

Masterprogram for barnehagelærere

Pedagogstudentene mener at det bør settes i gang en pilotering av et integrert masterløp på barnehagelærerutdanningene. Vi må sikre at det er gode og varierte mastertilbud for de som skal utdanne seg for å bli lærer i barnehagene, og mener at det naturlig neste steget er å forsøke seg fram med en integrert mastergrad i BLU. En utfordring våre medlemmer trekker fram er at BLU masterprogrammene har for lite profesjonsfaglig tilknytting. I tillegg er dagens modell med 3-årig bachelorløp med mulighet for å ta 2-årig master på toppen for lite knyttet til profesjonen, og sikrer ikke god og helhetlig tilnærming til yrket. Som diskutert over er det essensielt at man sikres en god integrering av den teoretiske og profesjonfaglige kunnskapen studenter opparbeider seg. Et integrert masterløp mener vi vil bedre integreringen av faglig og erfaringsbasert kunnskap, og vil tillate en sterkere knytting av praksis og forelesningsundervisning. Vi ser at barnehagelærere med mastergrad har inngående kunnskap innen barnehagepedagogikk og barns utvikling. De kan forstå og anvende forskningsresultater i sitt eget arbeid, og ta det med seg inn i barnehagene. Dette er en styrke for en sektor som har vært i stor utvikling de siste tiårene. Barnehagene i dag har en mye bredere portefølje av oppgaver enn før, og det har kommet mye forskning omkring barns tidlige utvikling. For å skape en sterkere profesjonsutøvelse og tilknytting i barnehagene mener vi derfor at et integrert masterløp er et godt neste steg.

Alle disse hensynene er særlig viktige sett i lys av det samfunnsoppdraget lærere skal løse. Dagens barnehager og skoler legger grunnlaget for den framtidige kompetansen og kunnskapen til landets borgere, og det er gjennom skoleverket og utdanningsløpet vi skal sikre at vi har den kompetansen som trengs. Da er det viktig at vi sikrer flest mulig kompetente og trygge lærere gjennom gode og profesjonsnære lærerutdanninger.

2. Korleis kan universitet og høgskular utvikle utdanningane i tråd med framtidige kompetansebehov og samfunnsendringane vi trekk opp?

Vi mener det viktigste tiltaket som kan gjøres i dag er et bedre samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet. Det er i dette bindeleddet behovet for kompetanse blir synliggjort, og et slikt samarbeid kan bidra til at behov blir identifisert tidligere. I dag er det også store forskjeller innad i utdanningsinstitusjonene mellom dem som har et godt og tett samarbeid med barnehager og skoler, til de som ikke har et like godt

samarbeid. Derfor må vi tilrettelegge for flere og bedre møtearenaer mellom lærerutdanningsinstitusjonene og praksisfeltet, samt at det bør stakes ut en kurs av partene for hvordan et slikt samarbeid skal løfte kvalitetsutviklingen i barnehager, skoler og på lærerutdanningene.

Det er viktig at man sikrer at utdanningsinstitusjonene har gode og sterke fagmiljøer, at det er godt samarbeid på tvers mellom institusjonene når det kommer til kunnskapsdeling og at utdanningene har gode og oppdaterte studietilbud som klarer å gi studentene relevant og god kompetanse på samfunnsendinger som f.eks. teknologisk utvikling. Det skjer hurtige endringer i skolehverdagen i dag, og derfor vil det også være viktig at man har ansatte ved institusjonene som har erfaring fra skoleverket som er relevant for dagens skolehverdag. Vi mener at det vil være viktig å sikre at lærerutdanningene har gode muligheter for blant annet delte stillinger, hvor forelesere og forskere har mulighet til å styrke og opprettholde sin erfaringsbaserte kunnskap.

Et annet aspekt som er viktig er å sikre at det er god studentmedvirkning i lærerutdanningene. Studentene har gjerne en oppdatert og tidsnær erfaring fra skoleverket selv, samtidig som man gjerne også har opparbeidet seg mye uformell kompetanse på blant annet digitale verktøy. Et samspill mellom studentene, utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet mener vi kan bidra til å styrke samtlige aktørers utviklingsevne.

3. Sikrar krava vi stiller til fagmiljø gjennom lov og forskrift kvalitet og relevans i profesjonsutdanningane, eller er dei til hinder for t.d. praksisretta utdanningar?

Det er viktig å stille krav til utdanninger gjennom lover og forskrifter for å sikre kvaliteten i utdanningene. Vi mener at særlig for profesjonsutdanninger er det viktig å sikre essensielle deler av utdanningen gjennom lover og forskrifter slik at innholdet ikke blir for variert på tvers av mange ulike lærerutdanninger og retninger. I dag er det ikke sikret tilstrekkelig profesjonsretting i lærerutdanningene da det ikke stilles konkrete krav til den profesjonsfaglige utviklingen undervisere bør ha, og hvor tett profesjonsretting undervisningen skal ha. Et annet aspekt som er viktig å ivareta er å stille krav til veiledningskompetanse hos praksislærere og veiledere, hvor det må stilles krav til den formelle kompetansen knyttet til veiledning. Det er også et behov for å forskriftsfeste retten til veiledning for nyutdannede, for å sikre at behovet nyutdannede har for veiledning i sin første periode etter endt utdanning møtes. Disse tiltakene vil bidra til et helhetlig kvalitetsløft i lærerutdanningen, og profesjonsutviklingen til den enkelte lærer.

4. Kva barrierar finst når det gjeld å tilsetje personar med fersk erfaring frå yrkesfeltet anten i delte eller heile faglege stillingar i profesjonsutdanningane? Kva kan byggje ned desse barrierane?

Dette må være en uttalt målsetting med konkrete krav og insentiver til institusjonene. Gjennom delte stillinger kan vi bygge ned barrierene ved å ha et tettere og likeverdig samarbeid mellom universitetene og høyskolesektoren og profesjonsfeltet. Dette vil også

bidra til at studentene lettere kan koble disiplinlig og profesjonsfaglig kompetanse sammen ved opplæring av ansatte med ferskere erfaring fra yrkesfeltet.

Vi vet at en barriere for å ansette undervisere med erfaring fra læreryrket er at man gjerne går ned i lønn, og at arbeidsvilkårene er svakere ved undervisningsstillinger på institusjonene. En utfordring som de med delte stillinger trekker fram er at det oppleves særlig krevende å inneha deler av arbeidshverdagen på utdanningsinstitusjonene og andre deler ved en skole eller barnehage. Mange erfarer en arbeidshverdag som er oppdelt og innenfor to helt ulike systemer som ikke snakker godt nok med hverandre. Dette bør som nevnt over prioriteres for å sikre at man har profesjonsnære fagmiljøer på lærerutdanningene som har en erfaringsbasert kompetanse som oppleves som relevant og oppdatert. En bedre tilknytting mellom yrkesfeltet og lærerutdanningene vil bidra til at studentene lettere kan koble disiplinlig og profesjonsfaglig kompetanse sammen ved opplæring av ansatte med ferskere erfaring fra yrkesfeltet.

6. Kva skal til for å bygge sterke forskingsmiljø i profesjonsutdanningane. Kva er barrierane?

Dette er et såpass stort spørsmål at vi tar oss friheten med å spille inn studentperspektivet. Det er mange viktige komponenter som skal til for å få til sterke forskingsmiljø, men vår oppfordring er å ha blikket på studiemiljøet samtidig. Ved å knytte studentene til forskning så får man også mulighet til å skape gode samspill som sikrer studentene mulighet til å bruke nyere forskning i sin utdanning, samt en arena for samskapning av kunnskap og sjansen til å se erfaringskompetansen og fagkompetansen med ett blikk. Et sterkt forskingsmiljø må nødvendigvis ha god inkludering, medvirkning og deltakelse fra studentene på profesjonsutdanningene. Dette vil sikre at studentene kan ta med seg en sterkere kompetanse og trygghet i møte med forskning, noe som igjen kan styrke det profesjonsfaglige fellesskapet blant skoler og barnehager. Det er også viktig å oppsøke gode samarbeidmuligheter for pågående forskning og studentenes oppgavearbeid gjennom for eksempel masteroppgaven.

7. Korleis kan koplinga mellom forskning og undervisning innan profesjonsfag bli betre?

Det finnes mange muligheter for å få mer konsekvente koblinger på tvers av ulike utdanninger: Vi mener at det er viktig at det akademiske arbeidet som legges ned av de mange studentene på lærerutdanningene tas på alvor, og får sin plass i det generelle forskningsarbeidet på studiestedene. Det er også store muligheter for å inkludere og tilrettelegge for at studenter tar del i forskningsprosjekter, eller at deler av praksis knyttes opp mot pågående forskning eller kunnskapsskapning. Det er viktig at gode eksempler synliggjøres og deles med studentene, og at det tilrettelegges for at studentene får mulighet til å øve og reflektere over sammenhengen mellom forskning, teori og praksis slik at man utvikler kompetanse i bruk av forskning for utviklingsarbeid i barnehager og skoler, for å utvikle egen praksis og for å tilpasse opplæringen i undervisningssituasjoner.

Det er også viktig at man bruker mer praktiske og profesjonsnære undervisningsmetoder for å koble forskningen på undervisningen framfor generelle og brede forelesninger. Målet med undervisningen må alltid være at man skal rustes til en profesjon. Dette sikres gjennom autentiske og profesjonsnære erfaringer med yrket basert på forskning.

I dette arbeidet er det naturligvis viktig å hensynta de lokale forutsetningene og ressursene ved utdanningsinstitusjonene, og skape rom for god kunnskapsdeling og samarbeid mellom institusjoner.

8. Korleis påverkar rammeplanane kvalitet og gjennomføring i profesjonsutdanningane?

Vi synes det framstår uklart hvordan rammeplanene i seg selv påvirker gjennomføringen av studiene. En utdannings innhold vil naturligvis påvirke hvor mange som ønsker å søke seg til, og gjennomføre sitt studie, som gjør at det naturligvis er viktig å sikre gode studier med relevant innhold som er tett knyttet til profesjonen man skal ut i etter endte studier. Samtidig tviler vi på at en rammeplan i seg selv vil påvirke gjennomføringen av studiene, da det skal sikre hovedtrekkene, men samtidig ikke virke for detaljstyrende. Et konkret eksempel vi kan komme på i tilknytting til lærerutdanningene er at rammeplanene legger føringer på hvordan praksis skal utformes, og hvor mange dager studentene kan forvente å være i praksis. Her mener vi at det må sikres en større mengde praksis og at praksisens innhold er variert og autentisk slik at studentene får en god erfaring knyttet til læreryrket gjennom studiene.

Vi mener at rammeplanene kan bidra til økt gjennomføring ved å stille konkrete og tydelige krav til innholdet i lærerutdanningene. Det er viktig at disse kravene sikrer at det er tilstrekkelig dekning av profesjonsrelevans i alle lærerutdanningene. En profesjonsnær utdanning vil bidra til at flere gjennomfører og blir rustet til yrket vi skal ut i. Dette må gjøres ved å sikre at rammeplanene definerer hvilken kompetanse som kreves av en lærer, og hvilke krav man kan stille for å sikre at studentene oppnår denne kompetansen. Det er positivt at rammeplaner forskriftfester og sikrer profesjonselementer i lærerutdanningene, og vi mener det bør stilles konkrete og formelle krav. Om man legger retningslinjer til grunn for å sikre profesjonselementer er vi bekymret for at disse blir for veiledende, og at det igjen fører til en for stor variasjon av profesjonselementer og nærhet i lærerutdanningene.

10. Korleis fungerer samarbeidet mellom arbeidsliv og utdanning? Kva skal til for å få til godt samarbeid og kva barrierar finst det?

Vi mener at det er sentralt for kvalitet i lærerutdanningene at man sikrer et godt samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet. Dette er i dag svært variert, og man ser alt fra institusjoner som har tette og integrerte samarbeid med praksisfeltet, og noen som behandler praksisfeltet i stor grad som noen man kjøper tjenester av. Praksisrapporten fra Nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling peker på at det er en mangel av arenaer hvor praksisfeltet og lærerutdanningene kan jobbe med utvikling av kvalitet i lærerutdanningene, og særlig praksisopplæringen. Rapporten fra arbeidsgruppen under

Nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling (2023) påpeker mangelen på arenaer der praksisfeltet og lærerutdanningene kan jobbe med utvikling av kvalitet i lærerutdanningene, og praksisopplæringen spesielt. Dette gjelder planlegging av innhold, evaluering og videreutvikling. Hverken lærere i praksisfeltet eller ved lærerutdanningsinstitusjonene har avsatt tid til et slik samarbeid. Det må etableres formaliserte møteplasser der samarbeidet mellom institusjonene og praksisfeltet kan utvikles og styrkes. Vi mener også at det er et behov for flere praksisplasser i hele landet. Samtidig er det viktig for oss at det kan være mye å hente på å utvikle hvordan studenter blir møtt i praksis. I dagens praksis er det alt for ofte sånn at studentene blir et påheng til ansatte ved skolene. Vi mener det er et uforløst potensial i å se hvordan studentene som er under praksis ved skoler og barnehager kan bidra til profesjonsfelleskapet og til undervisningutvikling på lærerstedet. Vi oppfordrer til at man fortsetter å jobbe for å nå målet i Hurdalsplattformen hvor regjeringen ønsker å plikte kommuner til å stille med praksisplasser, og mener at dette er en god ambisjon for å styrke samarbeidet mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjonene. Det er viktig at fylkeskommuner, kommuner, private eiere og andre virksomheter ser verdien av å ha studenter i praksis ved sine barnehager og skoler, og det er viktig at vi klarer å styrke studentenes rolle ved læringsstedet under praksis.

14. Korleis kan vi utnytte utdanningskapasiteten, og særleg ledig utdanningskapasitet, best mogleg?

Det beste tiltaket for å utnytte utdanningskapasiteten er å sikre at utdanningene er gode og at de sikrer tilstrekkelig og relevant kompetanse. Dette er kanskje et åpenbart poeng, men en vanskelig øvelse i praksis særlig innen profesjonsfaglige utdanninger. I utdanninger som er så tett knyttet til profesjonen som lærerutdanningene er det ekstra viktig at man sørger for å ha tilstrekkelig med profesjonsfaglig og relevante studieløp, som sikrer attraktive studier. Målet bør naturligvis være at vi fyller opp den eksisterende utdanningskapasiteten.

Det er uklart for oss hvordan dimensjonering skal fungere i en tid med fallende søkere til lærerutdanningene. Per de nyeste søkertallene ser det ut som at vi ikke kommer til å få utdannet nok lærere, men dimensjonering av utdanningene vil ikke bøte på et innsøkningsproblem. Det er viktig at hvorvidt studieplasser fylles opp ikke er hovedkriteriet for å sikre tilstrekkelig ressurser, og at «upopulære» men nødvendige utdanninger kan prioriteres. Gode utdanninger vil tiltrekke seg flere søkere, og da må ikke manglende oppfylling medføre redusert bevilgning. Det frykter vi kan føre til en negativ spiral når det kommer til søkere til lærerutdanningene. Det er et behov for lærere som har en formell kompetanse i alle undervisningsfag. Ett alternativ er å heller se på en omfordeling av studieplasser enn en reduksjon av kapasitet.

15) Kva er barrierane for å få til fleksibel og desentralisert utdanning?

Pedagogstudentene støtter ambisjonen om å tilby gode lærerutdanninger over hele landet. Vi er positive til fleksible og desentraliserte utdanninger så lenge disse opprettholder et

godt og bredt utdanningstilbud som ruster studentene til yrkeslivet. En barriere vi har observert er at det fort blir små fagmiljø på disse lærestedene, og at det blir mindre fagtilbud. Dette forringer kvaliteten, og det bør sees på hvordan man kan tilby desentralisert og fleksible utdanninger uten at det går ut over kvaliteten. En utfordring med disse tilbudene er at de ofte er kostnadsdrivende. I tillegg kan slike desentraliserte studietilbud skape varierende og til tider for små studiemiljø til at man kan tilby et godt læringstilbud. Vi er i prinsippet for at flere skal få mulighet til å gjennomføre en god utdanning som passer deres livssituasjon, men erfaring tilsier at det gjerne ikke blir gode nok utdanninger som er attraktive for mange nok. Dette medfører at det koster mer for institusjonene og få på plass disse, og selv da får man ikke laget et utdanningstilbud som sikrer kvalitet og kompetanse. Studentene opplever samtidig at det er mangler på disse tilbudene når det kommer til mengde fag som tilbys, avstand til fagfolk og forelesere og manglende tilhørighet og eierskap til studiet. Det er også viktig at studentantallet ikke går på bekostning av kvaliteten, og at utdanningskvaliteten er i sentrum for tilbudet.

17. Kva må til for at fleire unge skal velje profesjonsutdanningar det er stor etterspurnad etter i arbeidslivet?

Vi mener det viktigste tiltaket for å sikre god rekruttering er gjennom gode utdanninger som er profesjonsnære og oppleves relevant og autentiske. [Hovedmotivasjonen til de som søker seg til lærerutdanningene er gjerne altruistisk motivasjon.](#) Dette betyr at de som ønsker å bli lærere, gjør det fordi de ønsker å gjøre en forskjell for elever og barn de skal møte i skoler og barnehager.

For å sikre at lærerutdanningene står i stil med motivasjonen og forventningene til de som søker seg til lærerutdanningene er det viktig at vi jobber for å skape lærerutdanninger som har god nok, og mer praksis. Praksis er den arenaen hvor studentene møter yrket man skal ut i, hvor det blir tydelig hvilken forskjell man kan utgjøre og hvordan yrket er å stå i. Det er rett og slett et utstillingsvindu for framtidige læreres yrkesliv. Som trukket fram tidligere er det utfordringer i dag knyttet til en rekke aspekter ved praksis og lærerutdanningene.

Vi mener at ved å fasilitere for bedre samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet, ved å ha en god og tydelig integrering av praksis gjennom hele studieløpet og ved å øke mengden og kvaliteten på praksis så kan man skape studier som er attraktive. Vi stiller oss bak de som trekker fram yrkesvilkår som viktige aspekter for å sikre rekruttering til læreryrket, men det er sentralt at vi skaper utdanninger som er attraktive og etterspurte. Dette er dessverre ikke tilfellet for lærerutdanningene i dag. Derfor trengs det at vi sikrer nok ressurser til å skape profesjonsnære lærerutdanninger.

Andre tiltak vi mener kan være effektive for å øke rekrutteringen til lærerutdanningene er:

- Økt etterspørsel etter lærere med fullført og bestått lærerutdanning og gode rekrutteringsvirkemidler for å sikre lærere med formell kompetanse
- Styrking av arbeidsvilkårene til lærere i barnehager og skoler

- Bedre lønnsutvikling for lærere med mastergrad og lang ansiennitet

18. Korleis kan vi mobilisere vaksne som har familie og økonomiske forpliktingar til å ta ei profesjonsutdanning?

Pedagogstudentene mener det bør sees på hvilke insentiver som er koblet til yrket til personer med familie og økonomiske forpliktelser. Det må være attraktivt, lett tilgjengelig og relevant å ta en utdanning som sikrer formell profesjonskompetanse.

19. Bør fleire av profesjonsutdanningane organisere arbeidsplassbaserte utdanningar, yvegar, tresemesterordning eller forkurs?

Vi mener at om man skal tilrettelegge for arbeidsplassbasert utdanning så er det viktig å sikre forskningskompetanse og at det blir en tilstrekkelig praksisopplæring som sikrer de kravene som stilles til lærerutdanningene generelt. Vår bekymring med arbeidsplassbasert utdanning er at det er vanskelig å sikre god kvalitet, og at det særlig er vanskelig å sikre en tilstrekkelig kvalitet gjennom praksisen om den gjennomføres ved egen arbeidsplass.

Praksis

23. Lærestadane og arbeidslivet er avgjerande for kvaliteten i praksisopplæringa. Kan regjeringa likevel gjere meir for at alle studentar får praksisopplæring av god kvalitet, både når det gjeld førebuingane til praksis og rettleiing og fagleg oppfølging av praksisen?

Pedagogstudentene mener at det viktigste for å sikre kvalitet i lærerutdanningene, og at studenter blir rustet til det yrket man skal jobbe i er at det stilles krav til profesjonsinnholdet og omfanget i lærerutdanningene. Det er også hensiktsmessig å sørge for at praksisen er veiledet og vurdert av kompetente praksislærere og veiledere. Vi mener at praksislærere skal ha minimum tre års arbeidserfaring fra profesjonsfeltet og inneha minimum 30 studiepoeng formell veiledningskompetanse, og mener dette bør nedfelles i lovverket. Det må også være attraktivt å bli praksislærer, og et grep som kan gjøres for å sikre rekruttering av flere praksislærere er å revidere øvingslæreravtalen. Det er også viktig at praksislærere får nok tid til oppfølging av studentene, og at øvingslæreren får nok tid og ressurser til god oppfølging av studentene.

I dag får studenter et godt innblikk i det pedagogiske arbeidet, og det formelle undervisningsopplegget gjennom praksis. Vi mener at praksisen må omfatte det brede ansvaret til lærere, og studenter bør møte en variert og autentisk praksis hvor man får innblikk og erfaring i oppgaver som planlegging, samarbeid og møter med foresatte, og kontakt med laget rundt barnet og eleven. Dette dekkes ikke godt nok av rammeplanene i dag. Vi mener derfor det er viktig at alle oppgaver som inngår i læreryrket inngår i praksisløpet til lærerutdanningene, og for å sikre dette bør det stilles krav til utdanningene.

24. Korleis kan utdanningane førebu studentane på eit yrkesliv der dei er forventa å samarbeide med andre profesjonar?

Pedagogstudentene mener at det er viktig å sikre at studentene får møtt relevante eksterne aktører gjennom sitt studieløp, og fortrinnsvis gjennom praksis. Her bør studentene få mulighet til å både observere, planlegge og delta i møter og oppfølging med aktører fra laget rundt barna og elevene. Det vil være viktig for god studieprogresjon at studentene får delta på møter med blant annet Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP), for å tidlig få innblikk i hvordan dette samarbeidet kan støtte opp under arbeidet med eleven i læringsituasjoner. Dette bør være en del av praksisen til lærerutdanningene.

25. Kva kan motivere til å ta imot fleire praksisstudentar og byggje ut samarbeidet om utdanning?

Som tidligere nevnt er det utfordrende å skaffe tilstrekkelig kvalifiserte praksislærere med formell veilederutdanning. Vi tror at i tillegg til overnevnt forslag så kan det være en god ide å tillegge mer attraktive oppgaver til praksislærere, og bedre avlaste ansvaret som medfølger praksislæreransvaret. Det er vår opplevelse at praksis ofte kan bli en oppgave ved siden av de andre oppgavene som praksislærere skal løse. Vi mener det bør være et kollektivt ansvar å bidra inn i praksisutviklingen til studentene ved praksisskoler og barnehager. Det trengs også en synliggjøring av den positive effekten det kan gi å være praksisskole og barnehage, og hvordan studenter kan løfte den profesjonsfaglige kompetansen på lærerstedene.

26. Er strukturen på praksis og mengda med praksis innan lærerutdanningane rett eller bør praksisperiodane vere lengre og slik gi høve til eit djupare innblikk i livet på ein skule eller barnehage?

Vi har tidligere løftet dette perspektivet, men Pedagogstudentene mener at det er viktig at vi benytter muligheten det brede arbeidet med lærerutdanningene som foregår i øyeblikket for å sikre styrket praksis. Vi mener det er viktig at praksis utvides til å ha mer av oppgavene rundt elevene og barna som nevnt tidligere, og at man får mer variert praksis som tilpasses hvor i studieløpet studentene er. Det er viktig at praksisen består av mer aktivitet enn observasjon, og at studenter får mulighet til å opparbeide seg helhetlig erfaring fra læreryrket og at man kobler på den disiplin faglige kompetansen. Praksisplaner og vurderingskriterier må også være noe som utarbeides i samarbeid mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjoner. Pedagogstudentene mener også at praksisens omfang må være på minst 140 dager, og hver enkelt periode må vare lenge nok til at studentene får gjennomført oppgaver som er tett knyttet til yrkeshverdag. Vi mener at de femårige lærerutdanningene skal ha praksis de fire første årene i studiet og de treårige lærerutdanningene skal ha praksis alle tre årene. Det er viktig å sikre denne jevne progresjonen for å sørge for en jevn og integrert tilknytting av praksis gjennom studieløpet. Det viktigste er at studentene får mulighet til å knytte teori med praksis, og vi mener det er positivt at det er rom for refleksjon mellom de ulike praksisperiodene som sørger for at studenten får mulighet til å anvende både praksis og teori i sin utdanning. Vi er også kritiske til at praksis gjennomføres på egen arbeidsplass, og mener dette bør unngås med mindre det er den eneste muligheten

for å få gjennomført praksisen. Dette fordi det gjør skillet mellom arbeid og lærings situasjoner mindre, det kan skape komplikasjoner når kollegaer plutselig skal være student og veileder og det skaper dårligere læringsutbytte blant studentene. Det bør derfor ikke være en generell mulighet, men et unntak der det absolutt trengs.

I korte trekk mener vi at det er på tide å sikre et dypere innblikk i yrket gjennom praksis, og sørge for at alle studenter får mulighet til å opparbeide seg god og autentisk erfaringsbasert kompetanse fra læreryrket. Det er rett og slett et behov for mer og bedre praksis i lærerutdanningene.